

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമഹാലക്ഷ്മ്യേ നമഃ

ശ്രീമദ്വേങ്കടായുരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ

॥ ശൃംഗാരസ്തവകഃ നവമഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമഹാലക്ഷ്മ്യ നമഃ

|| ശൃംഗാരസ്തവകഃ നവമഃ ||

ദുർജ്ജന്യയമഹിമാ സാ മാം ക്ഷീരാബ്ധി ദുഹിത്വതാത് |
ശൃംഗാരരസസർവസ്യം ശേഷശൈലേശ്വരസ്യ യാ ||9.1 ||

വിഹിതസ്മരസൗരഭേണ പദ്മേ
വിവിധേനാംബ വിലാസചേഷ്ടിതേന |
അതിവിസ്മയമാദയാതി ശൗരഭഃ
അനുഭൂത്വാപി ചിരാദപൂർവവത് ത്വം ||9.2 ||

കമലേ തവ ഹന്ത വീക്ഷിതാനാം
കുടിലിന്ദ്രാ കവലീകൃതം സദ്വാപി |
ഫണിശൈലപതേർന ജാതു ചേതഃ
പ്രതിഘോപജ്ഞമുപൈതി വക്രിമാണം ||9.3 ||

വിഷമായുധാസ്രസുഷമാവഹൈരഹോ
തവ ലോകമാതരവലോകവിഭ്രമൈഃ |
ഭഗവാനഹീന്ദ്ര നഗവാസ്യുപാശ്ഠുതേ
തരസാ മനോജ്ഞതരസാത്ത്രികശ്രിയം ||9.4 ||

കലശാബ്ധിപുത്രി വലശാസനാദിഭിഃ
നിഗമൈരനാദി വിഗമൈരപി സ്തുതഃ |
മലഹേതുകേഷു കലഹേഷു കേശവഃ
സ ഭിയാ തവൈകമഭിയാചതേ വചഃ ||9.5 ||

സ്തംഭതഃ സ്വയമവാപ സംഭവം
 യഃ പുരാ നരഹരിർഹരിപ്രിയേ |
 ശംബരാഹിതവിലാസഡംബരൈഃ
 സ്തംഭമംബ ജനയത്യയം ത്യയി ||9.6 ||

അഹാരി നേത്രം മമ പശ്യതോനയാ
 പ്രസഹ്യ ചോരസ്തംഗലസകൃതയേതി കിം |
 പ്രതിക്രിയായൈ ഹരതേ രതേഷു തേ
 ഹരിർഹഠാദംബരമംബ രംഹസാ ||9.7 ||

അംബ ത്വമത്യന്തമുദാരതോരു -
 ചമക്കൃതിം ദർശയിതും പ്രിയായ |
 അഭ്യർഥയിത്രേ ഭൃശമാത്മനോപി
 കുചേലമിത്രായ ദദാസി ചേലം ||9.8 ||

ബഹിസ്ത്യാലീവർഗസ്തവ നവരതൗ ദേവി ഹരിണാ
 കരഗ്രാഹോൻമീലദ്വലയരവ ശുശ്രൂഷുരുഷിതഃ |
 പ്രിയസ്തർശാനന്ദോൻമീഷിത ഭവതീഹാസനിഭൃതൈഃ
 കലധ്യാനോപേതൈഃ കനകവലയൈർവഞ്ചിത ഇവ ||9.9 ||

ഹഠാത് ക്രീഡായുദ്ധേ ഹരിസഖി ഭവത്യാഃ കചഭരേ
 ഗൃഹീതേ കാന്തേന ഗ്രഹിലഹൃദയഃ കാമമദയഃ |
 മനോജന്മാ മർമാവിധമഥ ഗലത്പുഷ്പകപടാത്
 അവർഷദ് ബാണൗഘം പ്രസഭമുപരിഷ്ഠാൻമധുരിപോഃ ||9.10 ||

ആഖ്യയാ ച മഹസാ ഹരേഃ കര -
 സ്തർശനേന മൃദിതഃ പയോധരഃ |
 ദേവി വിക്ഷിപതി തേ സ്രഗുദ്ഗലത്
 പുഷ്പമൗക്തികമയാൻ പയഃ കണാൻ ||9.11 ||

സരദസപരിരിക്ലാസംഭ്രമോച്ഛൂനപീന -
 സ്തനശിമിലിതബന്ധാ മഞ്ജുലാ കഞ്ചുകീ തേ |
 അതനുസമരകേലാവപ്രയത്താത്പ്രിയേണ
 ഭൂതതരമപനീതാ ദുഗ്ധസിന്ധോസ്തനുജേ ||9.12 ||

ഹരതി തദിദമുച്ചൈർഹന്ത ചക്രാവലേപം
 ദിശതി ജനനി വേദം മധ്യദേശസ്യ ചേതി |
 മദനയുധി കരാഭ്യാം മർദിതം യുഗ്മമേതത്
 കുചധരണിഭൃതോന്യേ കുപ്യതേവാച്യുതേന ||9.13 ||

കഠിനമുഖനഖക്ഷതാനി ശൗരേഃ
 കരയുഗനിർദയമർദനാനി ചാസ്യ |
 ഭഗവതി സഹമാനയോഃ പ്രകാമം
 തവ കുചയോരുചിതം ക്ഷമാധരത്വം ||9.14 ||

ഭീതം ശീതകരാഭ്രമാംഗമിമുനം
 നിത്യാനുഷകൃത്യാശയാ
 മാതർവ്യാതത താവകസ്തനജനിം
 മാനാത് പുനശ്ചന്ദ്രമാഃ |
 ത്വത്പ്രാണേശനഖാന്മനാ കൃതജനി -
 സ്തത്ര പ്രദത്തേ ക്ഷതം
 വൈരം ഹന്ത വിരോധിനോഃ കില മിഥോ
 ജൻമാന്തര്യേപ്യക്ഷതം ||9.15 ||

സന്ത്യജ്യ സുന്ദരി സുദർശനപാഞ്ചജന്യാ -
 ദ്യേകേന കംഠമിതരേണ കരദ്വയേന |
 സംഗൃഹ്ണതസ്തവ കുചൗ ച മദംബ ശൗരേഃ
 നോ ശംഖചക്രധരതാ വിരതാ രത്യേപി ||9.16 ||

ഭാവതകമാചരതി ദേവി ഹരാവപൂർവം
 പാണിഗ്രഹം വിജനകേലിഗൃഹം പ്രവിശ്യ |
 ലാജായിതം വിമൃദിതസ്തന ലോലഹാര -
 വ്യാകീർണ മൗക്തികചയൈർജ്ജലതി സ്മരാഗൗ ||9.17 ||

പഞ്ചായുധാൻയപി വിഹായ തവാംഗകേഷു
 സഞ്ചാരയൻ സ ചതുരശ്ചതുരഃ സ്വഹസ്താൻ |
 കഞ്ജാലയേ കഥമഹോ മധുകൈടഭാരിഃ
 പഞ്ചായുധാജിമപി ഹർഷഭരാദകാർഷീത് ||9.18 ||

ക്രീഡാരണേ തവ കൃതാപജയഃ സ്മരണേ
 സന്ത്യാജിതേഷ്യപി ച ശാർംഗമുഖായുധേഷു |
 കൽയാണി കംസഭമനഃ കമലേ വിചിത്രം
 ഉത്തുംഗ ചാപലതയാ നനു യോജിതോഭൂത് ||9.19 ||

ഉപമർദിതയോരുരോജയോസ്തേ
 ദയിതാശ്ലേഷദശാസു മൗക്തികാനാം |
 നവചന്ദനരേണുനിർവിശേഷം
 പരിണാമം പ്രതിപേദിരേ പരാഗാഃ ||9.20 ||

മായാവാദൈസ്സവ തു വശിതേ ദേവി മധ്യാർതികാരി -
 ണ്ഡയംഗാഭ്യാം വാം വിഘടിതമഭൂദ് ദ്വൈതമാലിംഗനേഷു |
 ആദിർമുക്താവലിഭിരചിരാദാശ്രിതം നിർഗുണത്വം
 വ്യക്താ ചാന്തഃകരണഹരണാത് താദ്യഗാനന്ദപൂർതിഃ ||9.21 ||

ജലജായതനേ സമസ്തനാഗ -
 പ്രവരപ്രൗഢനിബന്ധനശ്രമേണ |
 പ്രിയപാണിനിയന്ത്രണോചിതായാ -
 സ്തവ കംഠാദുദിതാസ്തദാ സുശബ്ദാഃ ||9.22 ||

യോഗേ പയോധിതനയേ യുവയോസ്തദാനീം
 ശമ്പാലതാജലദയോരിവ സംപ്രവൃത്തേ |
 ഉജ്ജ്വംഭിതാതനുശുഭാശുഗവേഗനീതാ
 യുക്തം ശ്രമാംബുകണികായവൃഷ്ടിരാസീത് ||9.23 ||

ചലദ്ഗുണേഷ്യത്ര പയോധിജാതേ -
 ഷ്യത്രാസമുക്താവലിഷു പ്രകമ്പഃ |
 രമേ സദാ രാജകരാപ്തനാനാ -
 ഹാരേഷു യുക്തോത്നനൂയുദ്ധകാലേ ||9.24 ||

ഗാഢം ശ്ലിഷ്യതി മാധവേ സകുതുകം ക്രീഡാവനീം ത്വാം തദാ
 യുക്തം ചമ്പകഗർഭസൗരഭശുഭൈരസ്തദി മന്ദാനിലൈഃ |
 രാജീവോപരി പര്യപാതി സഹസാ ലോലൈരലീനാം കുലൈഃ
 ആസീദംബ കദംബഗോലനിച്ചയോ യസ്മാദതോ വിസ്മയഃ ||9.25 ||

പ്രസഭമരുണബിംബം ഗ്രസ്തമാസീദകസ്മാത്
 പരിപതിതമുഡുനാം പക്തിദിർമേരുശൃംഗാത് |
 അപി തിമിരവൃത്യാഭൂദിന്ദിരേ ചന്ദ്രരേഖാ
 തവ ച മധുജിതശ്ച ദ്വന്ദ്വയുദ്ധേ പ്രവൃദ്ധേ ||9.26 ||

വപുഷി മൃദുതമേ തേ വേദനാ മാ ജനീതി
 പ്രതിശമയിഷ്യാത്പി പ്രേയസാ മാധവേന |
 വിപുലപുലകപാലീ വിശ്വമാതഃ ത്വദംഗേ
 തവ ദൃഢപരിരംഭാത് സ്വൈരമുൻമേമിഷീതി ||9.27 ||

മധുമമനമനഃ പ്രഹർഷഹേതോഃ
 മനസിജയജ്ഞമനേകയാ വിധായ |
 ധ്രുവമവദ്യഥമജ്ജനം ഭവത്യാ
 ജനനി കൃതം ശുചിഭിഃ ശ്രമാംബുപുരൈഃ ||9.28 ||

സായാസായാഃ സുരതവിരതൗ കാന്ത ബാഹാന്തരാജേ
 വിന്ധ്യസ്യാസ്യാം തവ ഭഗവതി സ്യാപസൗഖ്യം ഭജന്ത്യാഃ |
 ഫാലോത്പന്ന ശ്രമജലമിഷ്ചിത്രകപ്രസൂതോത്സ്മിൻ
 ശ്രീവത്സോത്സ്മിൻയഃ സ ഭവതു രമേ യസ്തു കസ്തുരിബിന്ദുഃ ||9.29 ||

സഞ്ചാതം നയനയുഗേ നിരഞ്ജനത്വം
 നീരാഗഃ സ്തുടമഭവത് തവാധരോപി |
 സമ്പന്നാ ജനനി കച്ഛേപി ബന്ധമുക്തിഃ
 സാനന്ദം രഹസി ഹരേരുപാസനേന ||9.30 ||

മലയമുകുടീ വാടീപാടീര കോടരനാടിനഃ
 സരസിജ മധുസ്യന്ദാമന്ദാപ്ലമർഷണഹർഷിണഃ |
 തവ രതിഭവം ലുമ്പന്ത്യംബ ശ്രമം ശയനീഭവത് -
 ഫണിപതിഭിയാ മന്ദം മന്ദം ചരന്ത ഇവാനിലാഃ ||9.31 ||

വനജനിലയേ വാരിക്രീഡാഭശാസു ഭശാനന -
 ദ്വിഷി തവ ശന്നൈരാതൻവാനേ കുചേ നഖചേഷിതം |
 ക്ഷുഭിതമനസാ ഭത്താ നാഥേ ത്വയാ ശപരീഭിയാ
 സരഭസപരീരംഭാരംഭാ ജയന്തി നിരന്തരാഃ ||9.32 ||

സരസിജവനേ സംലീനായാഃ സകൗതുകമിന്ദിരേ
 സലിലവിഹൃതൗ ശൗരേർലോലേക്ഷണസ്യ മുഖസ്യ തേ |
 അലികവലിതാലോലശ്യാമാലകസ്യ സരോരുഹാത്
 അളികവലിതാച്ഛൈവാലാഡ്യാഭൂന്ന ഭിദാഗ്രഹഃ ||9.33 ||

യുഗപദഹിമഹീഭൃത്യുൻമിഷന്തം സമന്താദ്
 ഋതുഗണമപി കൃത്സ്നം നിർവിശന്നിർവിശങ്കഃ |
 സഹ വിഹരതി ലീലാലാഭവത്യാ ഭവത്യാ
 മമ ജനനി മുകുന്ദോ മഞ്ജുവൽലീഗൃഹേഷു ||9.34 ||

കുസുമശരധനുർജ്ജാ തുംഗടങ്കാരശങ്കാ -
 കരമധുകരസംഘാരബ്ബ ത്യാങ്കാരഹൃദ്യാൻ |
 ഫണിഗിരിവനദേശാൻ പദ്മനാഭഃ സ പദ്മേ
 സഫലയതി ഗഭീരൈസ്സൃത്സഹായോ വിഹാരൈഃ || 9.35 ||

സാകം ലോകപതിസ്സൃയാ വിഹരതേ ക്യാകോദരാദ്രൗ രമേ
 സുനേഷോരവനേ വനേ നയനയോരാന്ദനേ ചാന്ദനേ |
 ശമ്പാശ്ശിഷ്ടനവാംബുദഭ്രമജ്ജുഷാമങ്കേ ചിരം കേകിനാം
 നൃത്താഡംബരനൂനപന്നഗതയാ നിർദോഷമന്ദാനിലേ || 9.36 ||

കാന്തോ രന്തുമനാസ്സൃയാ സഹ രമേ
 ക്യാമേന മൂഹ്യൻ ഹരിഃ
 ശ്യാമാം കേളിവനീമമംസ്ത രജനീം
 ദൂരീക്യതാർകദ്യുതിം |
 സന്ധ്യാരാഗമഗേഷു പൽലവഗണം
 തത്കോരകാംസ്താരകാ -
 ണ്ഡന്തഃ സന്തമസം ലസൻമധുകര -
 ശ്രേണീം ച നാണീയസീം || 9.37 ||

ത്വന്നാമാഖ്യാ വഹനവിശദീഭൂതതദ്ദാസ്യദാർഘ്യം
 കിഞ്ചിത്കൃത്യാ കലയിതുമിവാകാക്ഷതാ മാധവേന |
 പത്യാ സാകം പ്രണയകലഹം താവകം ഛേരത്തുകാമേ
 കാമേ ദേവി സ്വയമുപവനേ തന്യതേ ബാണദാനം || 9.38 ||

സോഽയം ഗായൻ സ്മരമനുമലിഃ ശശ്യാദവ്യാദദവ്യാത്
 സമ്പശ്യന്തീ യമിഹ കബരീസൗരദാദാപതന്തം |
 ജാതോദ്യോഗാ ജഗദധിഭൂവേ ചിത്രമപ്രാർഥിതാപി
 സ്വൈരം ദത്സേ സരദസപരീരംഭമംഭോധികന്യേ || 9.39 ||

മനം മനം വൃഷഗിരിതടീം സ്വൈരമാടീകമാനഃ
 വേലം വേലം വിമലഹരിണാങ്കാനനേ കാനനേഷു |
 ഗ്രാഹം ഗ്രാഹം മൃദുസുമനസഃ കൗതുകീ കൈടഭാരിഃ
 വാരം വാരം തവ വിതനുതേ ദേവി മുർധാഭിഷേകം || 9.40 ||

രാഗേണോപർയനിശമുഷിതം പുഷ്പവത്യാ ലതായാഃ
 പ്രീത്യാ ഗൃഹ്ണൻ കമപി കൗതുകീ പൽലവം ഫുൽലവകൃത്രഃ |
 സാന്ദ്രാമോദം ചികുരസുമനഃ സന്നിധാനേന നീത്യാ
 ശാർംഗീ ഹന്ത ശ്രുതിശിരസി തേ സ്ഥാപയത്യണ്ണികന്യേ || 9.41 ||

ദത്തേ മാതസ്തുവ കില മുഖേ പാണിനാ ദുർനിവാര -
 സ്വേദേനാസൗ കമപി തിലകം കൗതുകീ ശ്രീനിവാസഃ |
 ത്വം തു സ്വേദസ്രുതിവിഘ്നീത സ്ഥാനവിൻയാസമേനം
 വീക്ഷ്യാദർശേ ഹസസി ദധിതം മോഘ യത്തം വിദഗ്ധാ || 9.42 ||

ശേഷക്ഷ്യാഭൃത്തടവനചര ശ്യാമജ്ജിമുതസംഘേ
 സംലീയ ത്യാം ഭദ്രയതി ഹരിഃ കൽപിതാദേദമോഹഃ |
 തസ്മിൻ വിദ്യുത്പടലജ്ജടിലേ തം വിചേതും വിശന്ത്യാ
 വ്യാവൃത്തിം തേ വിശദമവിദൻ സ സ്വയം വഞ്ചിതോഭൃത് || 9.43 ||

ബാലേ ദേഹി പയോധരം കരയുഗേ
 പ്രാവൃട്ട് ത്വയാ യാച്യതാം
 ആശ്ലേഷാഭിരുചിം വിധേഹി ന ശശീ
 തസ്യാസ്മി കിന്തു സ്വസാ |
 ആസ്താമുത്തരമേതദീദൃഗധരം
 യാചാമി വാചാ സ്വയം
 നാസ്സ്യർഥോധരയാച്ഛയേതി ചടുഭിഃ
 പദ്മേ ധിനോഷി പ്രിയം || 9.44 ||

പശ്ചാദുപേത്യ പരിഹാസകൃതേ കരാഭ്യാം
 ദൃഷ്ടീ തവാംബ വിപുലേ സ്ഥഗയൻ സശേഷം |
 പാണിദ്വയം മമ ന കൃത്സ്ന പിധാനകേലഘ
 പർയാപ്തമിത്യഹിഗിരേഃ പതിരേതി ലജ്ജാം ||9.45 ||

തവ ലോകമാതരവലോക വാഗുരാ
 മുഗജ്ജല ദൃഷ്ടീയുഗജ്ജാഡ്യകൃദ്ഗുണാ |
 നനു ഭാതി ചിത്രമനുഭാവമാശ്രിതാ
 ഹരിണാപി തത്ര ഹരിണായിതം തതഃ ||9.46 ||

സ്മിതചന്ദ്രികയാ കയാപി ദേവി
 സ്മരസംവൃദ്ധിപുഷാ സദോൻമിഷന്ത്യാ |
 മധുസൂദനമാനസേന്ദുകാനതേ
 ദ്രവതാം ചന്ദ്രമസഃ സ്വസസ്തനോഷി ||9.47 ||

തവ സ്തനം ശൈലഘനം വിനോദാത്
 പ്രസഹ്യ ഗൃഹ്ണൻ പ്രഭൂരബ്ധികൻയേ |
 പുരാ മുരാരിഃ സ്വകരോദ്ധ്യതസ്യ
 ഗോവർധനസ്യ സ്മൃതവാൻ മഹാദ്രേഃ ||9.48 ||

വൽലീ തമാലമിവ വിദ്യുദിവാംബുവാഹം
 മാഹേന്ദ്രനീലഭവനം മണിദീപികേവ |
 ഇന്ദോഃ കലേവ ഗഗണാംഗണമിന്ദിരേ ത്വം
 ആശ്ശിഷ്യ ശൗരിമയസേ മഹതീമദിഖ്യാം ||9.49 ||

മദനതരുപൽലവാനാം മധുസൂദനമാനസാലികുസുമാനാം |
 തത്കൃതതപഃ ഫലാനാം തവ ലലിതാനാം തു ജനനി കഃ സ്തോതാ ||9.50 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്വേങ്കടാധ്യരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ ശൃംഗാരസ്തവകഃ നവമഃ ||